

Tietotupa
Internet

VALLOVAARAN KYLÄSUUNNITELMA

Vallovaaran kylän sijainti

Sisällysluettelo

Johdanto	4
Historia	5
Koulut	5
Kaupat.....	5
Postitoimipaikat.....	5
Yrityksiä Vallovaarassa	6
Vallovaaran kyläkysely.....	Error! Bookmark not defined.
Sijainti, väestö, asuminen, ympäristö.....	7
Nykytilanne kylällä.....	7
Ympäristö.....	7
Nelikenttäänalyysi	8
Kylän voimavarat	9
Vallovaaran osakaskunta (entinen Vallovaaran kalastuskunta).....	9
Keminniemen Erä ry (metsästysseura).....	9
Vallovaaran Maamiesseura ry	9
Muuta	11
Kertomus Vallovaarasta.....	11

Johdanto

Kylän kehittämissuunnitelmaa tehtäessä on tärkein asia huomioida kylän ongelmat ja ominaispiirteet. Näiden ratkaisemiseksi ei ole minkäänlaisia patenttiratkaisuja, vaan kaikki kehitys kylällä on sarja toisiinsa liittyviä toisiaan vahvistavia toimenpiteitä.

Vallovaaran kyläsuunnitelma lähti liikkeelle koulutuksen ja yhteisen edun vuoksi.

Vallovaaran kylä on kehittämisen tarpeessa, ja meillä on monia mahdollisuuksia, joita on osattava hyödyntää. Kirkonkylän läheisyys (14km), keskeinen sijaintimme, kesätanssilava, vaarat, järvi, lammet, joest, kaunis ympäristö, matkailijat jne.

Vallovaaran kylän alueella on toimivia seuroja, jotka ovat toimineet enimmäkseen kukin omalla tahollaan. Kylänkehittämissuunnitelmassa on saada seurat toimimaan yhteisen edun vuoksi, että meidänkin kylällä tulisi tapahtumaan järjestelmällistä kehitystä joka saralla ilman että seurojen työpanos ja kehitys olisi hajallaan. Seurojen yhteistyö motivoisi kylän ihmisiä ”puhaltamaan yhteiseen hiileen”.

Historia

(ote Sallan kunnan kunnalliskertomuksesta vuodelta 1952)

”Sallan kuntaan jäi vain 51,3% entisestä pinta-alasta. Sallan asutukselle on tällä hetkellä ominaista kaksi toisilleen jyrkästi vastakohtaista ilmiötä. Vanhat kylät ovat ryhmittyneet yleensä vesistöjen varsille kohtalaiseen tiheisiin kyläryhmiin, kun sen sijaan luovutetulle alueelle jääneet yhdeksän kylän asukkaat on haja-asutettu jylhiin metsiin avattujen asutusteiden varsille, jolloin talojen väli voi olla useita kilometrejä”.

Vallovaara on yksi yhdeksästä Sallan kylästä joka on näin muodostunut.

Vallovaaralaiset ovat alunperin joutuneet lähtemään entisiltä asuinsijoiltaan Kuolajärven rannalta vanhan Sallan puolelta. Runsaan kymmenen vuoden evakkoajan jälkeen Sallan (Kuolajärven) asukkaille osoitettiin uusi kotipaikka nykyisen Sallan Vallovaarasta. Vallovaaralaisten evakkopaikkakuntina olivat Tornion seutu mm. Vojakkala, Vaasan lääni mm. Evijärvi, Keskipohjanmaa mm. Kälviä, sekä Utajärvi, Ullava jne.

Ensimmäiset tulijat Vallovaaraan olivat Väinö Uutela 1947. Useimmat tulivat kuitenkin vuosina 1948-49, kuten Ulkuniemet, Kesälahdet, Kairalat, Mikkolat, Sulasalmet, Helppi, Mustoset, Kivelät, Mukkalat, Virtaset, Karkkolat, Kalliaiset, Alavaarat, Rytilahdet, Kurviset ja Jussilat. Myös vuosina 1950-51 tulivat Vallovaaraa asuttamaan Mikkoset, Junttilat jne.

Pääasiallinen elanto tuli maa- ja metsätaloudesta. ”Pirttiviljemmät” olivat suuret viidestä kymmeneen lasta. Joka talossa oli vähintään 5 lehmää. Maausko oli suuri ja peltoa raivattiin yötä päivää, sekä taloja rakennettiin. Vaikka työtä oli omasta takaa aamusta iltaan, niin kyläläiset jaksoivat talkoilla yhdessä monenmoista, esimerkiksi vuonna 1950 rakennettiin Vallovaaran lava.

Koulut

Helppi Yrjössä on toiminut kiertokoulu alaluokille, 1-2 luokkaa, syyslukukaudella 1948 opettajana Helmi Aho. Toivo Virtasessa koulu oli kevätlukukauden 1949, opettajan Lydia Ovaskainen. Koulu Kutrikossa Eelis Mikkolasas vuonna 1949-?????. Mattilanmäen koulu valmistui vuoden 1949 lopulla. Peruskouluun siirryttiin vuoden 1972 alussa. Koulu sai uuden nimen Vallovaaran ala-aste. Koulu lakkautettiin vuonna 1998.

Kaupat

Ruoka- ja sekatavarakauppoja oli Vallovaarassa kolme vuosina 1948-?????. Kauppiaina ovat toimineet mm. Luusua Väinö, Lähde Iivari, Laine Jonne, Salla Vuokko, Kivelä Veikko Ilmari, Alapeteri Luari, Sirviö Olavi ja Rauha, Hietala Heikki ja Laila.

Postitoimipaikat

Vallovaaran (Mattilanmäki) postitoimipaikka -49, lakkautettu v. 1987, pitkäaikainen postinhoitaja Ulkuniemi Kaarina nykyinen Huhtala, edelleen töissä, aloittanut Vallovaarassa postinhoitajana v. 1966 työt muuttuneet Sallaan. Tiukurovalla 51-58 Kalliainen Linda. Kutrikko 50-80 Rintala Toivo.

Yrityksiä Vallovaarassa

Maanviljelijät: Juha Kesälahti, Raimo Harju

Poroyrittäjät: Martti Särkelä, Heikki Särkelä

Sijainti, väestö, asuminen, ympäristö

Nykytilanne kylällä

Kaikki peruspalvelut ja toimipaikat ovat loppuneet kylältä, niin posti, koulu kuin kauppakin.

Vallovaaran kylä sijaitsee Sallan kirkonkylästä katsottuna 14km. Kuten jo historiassa kävi ilmi, Vallovaara on laaja kylä ja talojen välit ovat useita kilometrejä. Kyläkyselyllä rajattiin kylän aluetta seuraavasti: Kutrikosta Särkelän Marttiin, Koutelosta Mustoseen, Ahvenseläntieltä Salmela Lauriin, Sallaan päin mentäessä Yrittiahoon. Jakaessamme kyläkyselyt joka talouteen, auton mittariin ajokilometrejä kertyi n. 100km.

Maatiloja ei ole kylällämme enää kuin kaksi, mutta sitäkin suurempia. Porotiloja on kaksi. Osa kyläläisistä ansaitsee elannon palveluammateissa, työpaikan sijaitessa pääasiassa kirkonkylässä. Eläkeläisten osuus kyläläisistä on suuri.

Kylämme väestä asuu pääasiassa 50-luvulla rakennetuissa nykyisin peruskorjatuissa taloissa. Noin 10 on uudisrakennuksia. Kylään on muuttanut runsaasti ennen muualla asuneita ihmisiä. esimerkiksi v. 2000 jälkeen kyläämme on saatu 9 uutta perhettä (35 henkilöä), jotka ovat rakentaneet 2kpl uusia taloja.

Moni talo on perikunnan hallussa, ja talot ovat ympärivuotisessa käytössä.

Ympäristö

Kylämme alueella sijaitsee Jaurujärvi, Kirmoilampi, Korvalampi, Vallovaara ym ym. Ympäristö soveltuu hyvin patikointiin ja marjastamiseen. Kyläyhdistys on tehnyt Vallovaaran päälle kodan sekä laavun kelkkareitistön varteen. Ajatuksena kelkkareitistön ja patikoimisen yhteyteen taukopaikkana. Nuorten metsien kunnostusta kylämme alueella on runsaasti. Tiestö on suurimmalta osin hyvässä kunnossa.

Nelikenttäanalyysi

Vahvuudet

- Luonto
- Sijaitsee lähellä kirkonkylää
- Aasukkaat ovat pysyviä
- Vanhusten määrä
- Ammattitaitoisia henkilöitä, eli jokaisella on jonkin asteen koulutus
- Vallovaaran tanssilava
- Vallovaaran maasto hyvää suunnistusaluetta
- Maatalouden piirissä nuoria ihmisiä jotka pysyviä ja uskovat tulevaisuuteen
- Seurat
- Internetsivut
- Kelkkareitit
- Tiestö hyvä
- Kylässä sijaitsee Jaurujärvi ja Kirmoilampi
- Uimaranta
- Rajanylityspaikka
- Patikkareitit

Heikkoudet

- Ikärakenne
- Aktiivisten henkilöiden väsyminen
- Rahan puute

Mahdollisuudet

- Rajan aukeaminen
- Talouselämän elpyminen
- Yhteistyön lisääminen/Me henki
- Matkailijat
- Sijainti, uusia asukkaita
- Vallovaaran tanssilavan yhä tunnetuksi tekeminen
- Viralliset kelkka- ja patikkareitit
- Yhteistyö laaja-alaisempaa (Sallan kunta, muut kyläyhteisöt, seurat)
- Verkostoituminen, internetsivujen teko kylästämmme
- Parantaa kalastus- metsätys mahdollisuuksia
- Yhteistyö kunnan kanssa

Uhat

- Ikärakenne
- Kyläläisten väheneminen
- Kyläläisten vieraantuminen toisistaan
- Tanssilavatoiminnan loppuminen

Kylän voimavarat

Internet-sivut

Kylän internetsivut löytyvät seuraavasta osoitteesta:

<http://vallovaara.nettisivu.org/>

Sivuilla löytyy tietoa kylällä toimivista seuroista, sekä muuta Vallovaaraan liittyvää tietoa. Sivulla on lisäksi palautelomake yhteydenottoja varten, sekä vieraskirja.

Vallovaaran osakaskunta (entinen Vallovaaran kalastuskunta)

Pj. Heikki Korkkola

Perustettu vuonna 1971.

Osakaskunta on tiiviisti osallistunut Jaurujärven kunnostustoimenpiteisiin.

- roskakalan nuottoaus, koekalastukset
- joka vuosi istutetaan 1100 pohjasiikaa ja 200 taimenen poikasta
- vesiheinän niittäminen
- rantojen raivaus
- kalan tutkimus jatkuu koko ajan kemijärven kalastusalueen ja Ympäristöpiirin kanssa
- kalastuskunta on rakentanut Jaurujärfvälle yleisen veneiden laskupaikan vuonna 2000

Keminniemen Erä ry (metsästysseura)

Pj. Raimo Harju

Sihteeri Anne Mari Harju

p. 0400-360838

Perustettu vuonna 1971.

- jäseniä n. 200
- 20.000 h metsästysaluetta, joka sijaitsee Vallovaaran, Kutrikon, Koutelon sekä Ahmavaaran alueilla
- Seurassa on maanomistajia ja jäsenmaksun maksavia maattomia paikkakuntalaisia jotka saavat metsästä
- Seura omistaa metsästymajan joka sijaitsee Kirmoilammen rannalla. Rakennusvuosi 1989. Seura järjestää vuosittain hirvipeijaiset, keävisin pilkkikilpailut, hirvenhihtokilpailuja ym.

Johtokunta 2012: Raimo Harju pj., Kari Kesälahti vpj., Heikki Karkkola sihteeri, Aki Mikkola, Jaakko Kajula, Markku Kalliainen ja Kari Niemelä. Rahastonhoitaja Anne-Maria Harju.

Metsästysseuran majaa vuokrataan jäsenille (25 €/vrk) ja ulkopuolisille (50€/vrk). Majan vuokrauksesta vastaa Eila Lampola p. 0400-167712.

Vallovaaran Maamiesseura ry

Pj. Mika Onkamo

Kylätoimikunta perustettiin vuonna 1992, rekisteröitiin kyläyhdistykseksi vuonna 1998.

- kyläyhdistyksen päätavoite on yhdistää Vallovaaran kylässä olevien seurojen voimavarat
- yhdistys toiminut aktiivisesti, työllistämällä työttömiä kyläläisiä, hakenut avustuksia, TietoTuvan saaminen ym.

Vuonna 2012 Vallovaaran maamiesseuran puheenjohtaja on Mika Onkamo, varapuheenjohtaja Raimo Harju ja muut johtokunnan jäsenet Anja Kurki, Reetta Koskinen, Olli Mikkola, Marjatta Mattila ja Eino Kairala, sihteeri Anne-Maria Harju (p. 040-5179684).

Vallovaaran Maamiesseura vuokraa jäsenilleen työkoneita ja astiastoa. Tanssilavaa vuokrataan myös yksityisille, yhdistyksille sekä yrityksille erilaisiin tilaisuuksiin / juhliin.

Vallovaaran Kyläyhdistys ry

Pj. Kari Niemelä

Sihteeri Rauni Mikkola

Kyläyhdistys aloitti toimintansa kylätoimikuntana 12.05.1992. Toimikunta rekisteröitiin kyläyhdistykseksi 29.01.1998.

Muuta

Kertomus Vallovaarasta

Kotiseudulta poismuuttaneen Vallovaaralaisen mietteitä jossain siellä etelä-Suomessa.

Sukupuut ovat mielenkiintoisia! Ollessani nuorukainen asuin siellä äidin, isän ja 4 veljeni kanssa. Äidilläni on kauniit kasvot ja kaunis luonne. Hän on työmyyrä, jolla on loputon elämänhalu ja tarttuva nauru. Isäni oli ensimmäisiä ihmisiä, jotka tähdensivät henkisen ja fyysisen terveyden yhteenkuuluvuutta. Innostus ja tarmo kotiseutua kohti juoksevat kultalankojen tavoin. Vallovaaran perheet ovat ainutlaatuisia, kuten yksilötkin.

Vaalikaa perhesuhteitanne.

Eivät suuret vedet voi rakkautta sammuttaa, eivät virrat sitä tulvaansa upottaa. Poissaolo kasvattaa kiintymystä. hengen hedelmä on rakkaus ystäviin, sukulaisiin ja kyläläisiin. rakkaus ei tee lähimmäisille pahaa; sen tähden on rakkaus kotiseutua kohtaan lain täyttymys. Voi juhliin ja linnoihin meillä kaikilla kulkea tie, vaan kotiseutu köyhäkin silti rakkain lie.

*Turussa kesäkuun 28 päivänä 2001
Pirkko Kalliainen*

Olkaamme sulassa sovussa.
Usko parempaan tulevaisuuteen
ei horjua saa
Kotiseutuamme kohtaan.

Kun lehdet putoo,
niin kannet jää.
Kansissa säilyy muisto tää

Vallovaarassa heinäkuun 1 päivänä 2001
Aili Kalliainen